

EUROPEISKA
KOMMISSIONEN

Bryssel den 10.12.2024
COM(2024) 577 final

2024/0319 (COD)

Förslag till

EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS FÖRORDNING

**om ändring av förordningarna (EU) nr 1308/2013, (EU) 2021/2115 och (EU) 2021/2116
vad gäller förstärkningen av jordbrukarnas ställning i livsmedelsförsörjningskedjan**

MOTIVERING

1. BAKGRUND TILL FÖRSLAGET

• Motiv och syfte med förslaget

Den gemensamma jordbrukspolitiken har genom successiva reformer skiftat fokus till inkomststöd och marknadsorientering med fri prisbildning för jordbruksprodukter. Dessa reformer var främst ett svar på endogena utmaningar, överskott och kriser. De flesta av jordbrukssektorns utmaningar beror dock på faktorer utanför jordbruket och kräver bredare politiska åtgärder.

Den gemensamma jordbrukspolitiken omfattar redan vissa åtgärder som syftar till att stärka jordbrukarnas ställning i livsmedelsförsörjningskedjan. Trycket nedåt på inkomsterna inom jordbrukssektorn väntas dock fortsätta eftersom jordbrukarna står inför allt större risker, ökande kostnader för insatsvaror och strängare produktionskrav.

Covid-19-pandemin och Rysslands pågående anfallskrig mot Ukraina har lett till en aldrig tidigare skådad ökning av energirelaterade insatskostnader inom jordbruket och en långvarig period av hög inflation, vilket påverkar jordbrukarnas kostnader och livsmedelspriserna. Samtidigt fortsätter jordbrukarnas arbete med att göra produktionen mer hållbar, i enlighet med EU:s normer.

De stigande levnadskostnaderna har dessutom gjort att många konsumenter har gått över till billigare livsmedel. Detta har ytterligare destabiliserat fördelningen av mervärde i livsmedelsförsörjningskedjan och skapat instabilitet i fördelningen av vinster och kostnader bland aktörerna, vilket har lett till protester och ökad misstro.

Den 15 mars 2024 lade kommissionen fram ett diskussionsunderlag där den tillkännagav en rad åtgärder för att stärka jordbrukarnas ställning i livsmedelsförsörjningskedjan. En av dessa åtgärder var en riktad ändring av förordning (EU) nr 1308/2013 och de sammanhängande förordningarna om den gemensamma jordbrukspolitiken.

Den 26 mars 2024 förklarade rådet (jordbruk och fiske) sitt stöd för åtgärderna i diskussionsunderlaget.

I de politiska riktlinjerna för nästa Europeiska kommission 2024–2029 betonas behovet av en skälig och tillräcklig inkomst för jordbrukarna och att det är viktigt att komma till rätta med befintlig obalans, stärka jordbrukarnas ställning och ge dem ett starkare skydd mot otillbörliga handelsmetoder.

Förändringar vad gäller jordbrukarnas ställning i värdekedjan efterfrågas också i slutrapporten¹ från den strategiska dialogen om framtiden för EU:s jordbruk, vilken tillkännagavs den 13 september 2023 av Europeiska kommissionens ordförande Ursula von der Leyen i hennes tal om tillståndet i unionen. Dialogen inleddes i januari 2024 och har fungerat som ett forum för 29 viktiga aktörer från den europeiska jordbruksbaserade livsmedelsindustrin, det civila samhället, landsbygdssamhällen och forskningsvärlden. I de vägledande politiska principerna i rapporten från den strategiska dialogen betonas tydligt att marknadsförhållandena måste möjliggöra skäliga inkomster för jordbrukare och andra aktörer i livsmedelskedjan och att maktförhållandena i livsmedelskedjan måste vara välbalanserade. Det första kapitlet i rekommendationerna från den strategiska dialogen handlar om hur man kan göra värdekedjan för livsmedel rättvis och konkurrenskraftig genom att stärka

¹ [Strategic Dialogue on the Future of EU Agriculture](#).

jordbrukarnas ställning i den. I rekommendationerna nämns särskilt avtal, och aktörerna uppmanas att beakta uppgifter om produktionskostnader och priser under avtalsförhandlingarna och att införa en möjlighet att inleda förhandlingar i händelse av exceptionella kostnadsökningar. I rekommendationerna nämns också vikten av medlingsmekanismer. När det gäller samarbete uppmanas till en förstärkning av producentorganisationer och sammanslutningar av producentorganisationer, samt en förenkling av erkännandeprocessen och riktat stöd för dem. I den strategiska dialogen erkänns att de ekonomiska, miljömässiga och sociala dimensionerna av hållbarhet alla är lika viktiga för de europeiska samhällena i allmänhet och särskilt för de jordbruksbaserade livsmedelssystemen, och att den gemensamma jordbrukspolitiken bör främja positiva miljömässiga och sociala resultat och stödja diversifieringen av hållbara affärsmodeller, bland annat korta leveranskedjor.

I enlighet med rekommendationerna i rapporten från den strategiska dialogen är det därför lämpligt att vidta åtgärder för att stärka jordbrukarnas avtalsmässiga ställning och återställa förtroendet hos aktörerna i livsmedelsförsörjningskedjan.

• **Förenlighet med befintliga bestämmelser inom området**

Enligt artikel 39 i EUF-fördraget ska den gemensamma jordbrukspolitiken ha som mål att

- höja produktiviteten inom jordbruket genom att främja tekniska framsteg och genom att trygga en rationell utveckling av jordbruksproduktionen och ett optimalt utnyttjande av produktionsfaktorerna, särskilt arbetskraften,
- på så sätt tillförsäkra jordbruksbefolkningen en skälig levnadsstandard, särskilt genom en höjning av den individuella inkomsten för dem som arbetar i jordbruket,
- stabilisera marknaderna,
- trygga försörjningen,
- tillförsäkra konsumenterna tillgång till varor till skäliga priser.

Detta förslag är förenligt med dessa mål och med grundtanken bakom de gällande rättsakterna om den gemensamma jordbrukspolitiken (förordningen om en samlad marknadsordning², förordningen om strategiska GJP-planer³ och förordningen om finansiering, förvaltning och övervakning av den gemensamma jordbrukspolitiken⁴).

• **Förenlighet med unionens politik inom andra områden**

Genom detta förslag ändras ett begränsat antal bestämmelser i de gällande förordningarna om den gemensamma jordbrukspolitiken utan att deras väsentliga innehåll ändras. Eftersom bestämmelserna är förenliga med unionens politik inom andra områden anses även förslaget vara förenligt med denna politik.

² Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1308/2013 av den 17 december 2013 om upprättande av en samlad marknadsordning för jordbruksprodukter och om upphävande av rådets förordningar (EEG) nr 922/72, (EEG) nr 234/79, (EG) nr 1037/2001 och (EG) nr 1234/2007 (EUT L 347, 20.12.2013, s. 671, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2013/1308/2024-05-13>).

³ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/2115 av den 2 december 2021 om fastställande av regler om stöd för de strategiska planer som medlemsstaterna ska upprätta inom ramen för den gemensamma jordbrukspolitiken (strategiska GJP-planer) och som finansieras av Europeiska garantifonden för jordbruket (EGFJ) och Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling (Ejflu) samt om upphävande av förordningarna (EU) nr 1305/2013 och (EU) nr 1307/2013 (EUT L 435, 6.12.2021, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/2115/2024-05-25>).

⁴ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/2116 av den 2 december 2021 om finansiering, förvaltning och övervakning av den gemensamma jordbrukspolitiken och om upphävande av förordning (EU) nr 1306/2013 (EUT L 435, 6.12.2021, s. 187, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/2116/2022-08-26>).

2. RÄTTSLIG GRUND, SUBSIDIARITETSPRINCIPEN OCH PROPORTIONALITETSPRINCIPEN

• Rättslig grund

Den rättsliga grunden för detta förslag är artikel 42 första stycket och artikel 43.2 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (*EUF-fördraget*) eftersom i) förslaget innebär en ändring av förordning (EU) nr 1308/2013, förordning (EU) 2021/2115 och förordning (EU) 2021/2116, som alla grundar sig på artikel 43.2 i EUF-fördraget, och ii) förordning (EU) nr 1308/2013 också grundar sig på artikel 42 första stycket i EUF-fördraget och detta förslag även innehåller bestämmelser som reglerar (icke-)tillämpningen av konkurrensregler.

• Subsidiaritetsprincipen (för icke-exklusiv befogenhet)

Genom detta förslag ändras befintliga förordningar som antagits på EU-nivå och som är tillämpliga i alla medlemsstater.

Syftet med ändringarna är att stärka jordbrukarnas ställning i den jordbruksbaserade livsmedelsförsörjningskedjan genom att i) förenkla reglerna om erkännande av producentorganisationer, ii) skärpa reglerna om avtal, iii) fastställa regler om användningen av sektorsövergripande frivilliga begrepp som ”rättvis”, ”skälig” och motsvarande begrepp samt ”korta leveranskedjor”, iv) införa en möjlighet att bevilja ekonomiskt stöd från unionen till medlemsstaterna för åtgärder som vidtas av aktörer under perioder av allvarig obalans på marknaden och v) öka andelen organiserade producenter inom jordbrukssektorn i medlemsstaterna genom att stödja producentorganisationer som genomför operativa program och öka användningen av sektorsspecifika interventioner inom de övriga sektorer som avses i artikel 42 f i förordning (EU) 2021/2115.

Ändringarna upprätthåller de lika villkor för producenter och den grad av harmonisering som redan uppnås genom de befintliga förordningarna. Det anses därför att de inte kan genomföras av medlemsstaterna på egen hand.

• Proportionalitetsprincipen

Genom förslaget ändras de befintliga förordningarna endast i den utsträckning som är absolut nödvändig för att uppnå de mål som beskrivs ovan, samtidigt som det säkerställs att ändringarna är riktade och möjliggör lämplig flexibilitet.

De föreslagna ändringarna rör endast specifika aspekter av ett begränsat antal bestämmelser i de befintliga förordningarna. De utökar och förstärker befintliga bestämmelser om avtal mellan jordbrukare/jordbrukarorganisationer och andra aktörer i leveranskedjan, stärker förhandlingsstyrkan för producentorganisationer och sammanslutningar av producentorganisationer, minskar den administrativa bördan för erkännandet av dem och upprättar en ram med incitament till frivilliga system och avtal som syftar till att förbättra jordbrukarnas löner och initiativ för social hållbarhet.

• Val av instrument

Eftersom detta förslag innebär ändringar av Europaparlamentets och rådets befintliga förordningar måste ändringarna också införas genom en förordning från Europaparlamentet och rådet.

3. RESULTAT AV EFTERHANDSUTVÄRDERINGAR, SAMRÅD MED BERÖRDA PARTER OCH KONSEKVENSBEDÖMNINGAR

- **Efterhandsutvärderingar/kontroller av ändamålsenligheten med befintlig lagstiftning**

Förslaget till riktade ändringar av förordningen om en samlad marknadsordning och andra förordningar som rör den gemensamma jordbrukspolitiken är en av de åtgärder som tillkännagavs i kommissionens diskussionsunderlag av den 15 mars 2024. På grund av de brådskande utmaningar som jordbrukssektorn för närvarande står inför och behovet av att snabbt reagera på jordbrukarnas protester genomfördes ingen efterhandsutvärdering/kontroll av ändamålsenligheten med befintlig lagstiftning.

- **Samråd med berörda parter**

På grund av de brådskande utmaningar som den europeiska jordbrukssektorn står inför har ingen inbjudan att lämna synpunkter eller offentligt samråd genomförts. Berörda parter har dock rådfrågats vid riktade möten (se Insamling och användning av sakkunnigutlåtanden).

- **Insamling och användning av sakkunnigutlåtanden**

Även om ingen inbjudan att lämna synpunkter eller offentligt samråd genomfördes på grund av behovet av brådskande åtgärder har kommissionen vid flera tillfällen lagt fram de föreslagna åtgärderna för rådet, vid ett utvidgat möte i gruppen för civil dialog med berörda parter, det europeiska nätverket av konkurrensmyndigheter och vid bilaterala möten med alla relevanta EU-baserade sammanslutningar inom den jordbruksbaserade livsmedelsförsörjningskedjan, inklusive konsumentorganisationer.

- **Konsekvensbedömning**

På grund av de brådskande utmaningar som jordbrukssektorn för närvarande står inför kunde ingen konsekvensbedömning genomföras.

De föreslagna åtgärderna har dock utarbetats på grundval av synpunkter från berörda parter, särskilt vid det utvidgade mötet i gruppen för civil dialog, det europeiska nätverket av konkurrensmyndigheter och vid bilaterala möten med alla relevanta EU-baserade sammanslutningar inom den jordbruksbaserade livsmedelsförsörjningskedjan, inklusive konsumentorganisationer, samt från ordföranden för Europaparlamentets utskott för jordbruk och landsbygdens utveckling.

De är också förenliga med de relevanta rekommendationerna från den strategiska dialogen om framtiden för EU:s jordbruk från september 2024.

Förslagets konsekvenser kommer att bero på utnyttjandet av vissa frivilliga åtgärder av jordbrukare och köpare av jordbruksprodukter samt på medlemsstaternas beslut att tillämpa de möjligheter och undantag som föreskrivs.

Ett arbetsdokument från kommissionens avdelningar kommer att utarbetas inom tre månader från antagandet av förslaget. Det kommer att innehålla en tydlig beskrivning av de problem som hanteras, de riktade ändringar som föreslås och deras sannolika konsekvenser, samt en sammanfattning av de synpunkter som inkommit från berörda parter.

- **Lagstiftningens ändamålsenlighet och förenkling**

Detta förslag är en av de åtgärder som tillkännagavs i kommissionens diskussionsunderlag av den 15 mars 2024 som en del av förenklingspaketet. En kvantifiering av den minskade administrativa bördan kommer i möjligaste mån att presenteras i arbetsdokumentet från kommissionens avdelningar.

- **Grundläggande rättigheter**

Detta förslag är förenligt med de grundläggande rättigheter och de principer som erkänns i särskilt Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna.

4. BUDGETKONSEKVENSER

Förslaget har inga kvantifierbara budgetkonsekvenser.

Även om åtgärderna 12–17 (som förtecknas i punkt 5 Övriga inslag – Ingående redogörelse för de specifika bestämmelserna i förslaget) kan påskynda producentorganisationernas genomförande av operativa program och därmed öka utgifterna så kommer alla relaterade utgifter att ligga kvar under det särskilda utgiftstaket för EGFJ.

Vad gäller den jordbruksreserv som finansieras genom EGFJ medför förslaget inga ändringar av dess totala belopp. Användningen av reserven för att finansiera åtgärder som antagits i enlighet med artikel 222 i förordningen om en samlad marknadsordning kan visserligen ha konsekvenser för den eventuella tilldelningen av belopp för andra undantagsåtgärder under ett visst år, men dessa kan inte kvantifieras i detta skede.

Det ekonomiska stödet från unionen till producentorganisationer inom frukt- och grönsakssektorn som godkänts av medlemsstaterna för genomförande av operativa program kommer att begränsas till en viss procentandel (4,1–5,5 % beroende på typ av stödmottagare och mål) av värdet av den saluförda produktionen för dessa producentorganisationer.

Förslaget innehåller bestämmelser som ger medlemsstaterna viss flexibilitet när det gäller anslag för interventionstyper i form av direktstöd och för interventionstyper i ”andra” sektorer. De medel som görs tillgängliga för ekonomiskt stöd från unionen till producentorganisationer som verkar i ”andra” sektorer kommer att begränsas till belopp som överförs (inom de gränser som fastställs i den relevanta rättsliga bestämmelsen) från direktstöd som beslutats av medlemsstaterna och godkänts av kommissionen. Om medlemsstaterna väljer att utnyttja denna flexibilitet kommer det endast att påverka anslagen för direktstöd och ”andra” sektorer, och förändringen förblir inom ramen för EGFJ. Konsekvenserna kan inte kvantifieras i detta skede.

5. ÖVRIGA INSLAG

- **Genomförandeplaner samt åtgärder för övervakning, utvärdering och rapportering**

Genom detta förslag ändras förordning (EU) nr 1308/2013, förordning (EU) 2021/2115 och förordning (EU) 2021/2116. Genomförandeplanen samt åtgärderna för övervakning, utvärdering och rapportering är därför desamma som i den nuvarande ramen.

- **Förklarande dokument (för direktiv)**

Ej tillämpligt (rättsakten är en förordning).

- **Ingående redogörelse för de specifika bestämmelserna i förslaget**

För det första bör det fastställas minimikrav för användningen av begrepp som beskriver handelsformer som säkerställer en rättvis fördelning av mervärde för jordbrukare. Syftet med detta är att öka insynen och tillförlitligheten i användningen av dessa begrepp för att säkerställa en rättvis fördelning av mervärde i livsmedelsförsörjningskedjan, att förhindra

missbruk av sådana begrepp och att säkerställa att konsumenterna har tillförlitlig information om den rättvisa fördelningen av mervärde för jordbrukare och korta leveranskedjor.

För det andra bör varje leverans av jordbruksprodukter omfattas av ett skriftligt avtal, med förbehåll för vissa undantag och möjligheten för medlemsstaterna att undanta vissa jordbruksprodukter från detta krav.

För det tredje bör skriftliga avtal innehålla vissa delar som säkerställer insyn och förutsägbarhet vid beräkningen av slutpriset.

För det fjärde bör avtal med en löptid på mer än sex månader innehålla en översynsklausul som gör det möjligt för jordbrukare, producentorganisationer eller sammanslutningar av producentorganisationer att begära en översyn av avtalet, särskilt i situationer där priset inte längre täcker produktionskostnaderna, och att säga upp avtalet om en sådan begäran avslås.

För det femte bör medlemsstaterna införa en medlingsmekanism och göra den tillgänglig för parter som önskar använda den.

För det sjätte bör de befintliga reglerna om fastställande och erkännande av producentorganisationer förenklas. För att förbättra samarbetet mellan producenter av ekologiska produkter bör dessutom fastställande och erkännande av producentorganisationer för dessa producenter uttryckligen föreskrivas.

För det sjunde bör de befintliga reglerna om producentorganisationer förtydligas för att säkerställa att producentorganisationer bildas på initiativ av jordbrukarna själva och kontrolleras i enlighet med regler som gör det möjligt för jordbrukarmedlemmarna att på ett demokratiskt sätt kontrollera organisationen och dess beslut.

För det åttonde bör det vara tillåtet för icke erkända producentorganisationer, inklusive kooperativ, att förhandla om avtalsvillkor för sina medlemmars räkning, för hela eller en del av deras produktion.

För det nionde bör erkända sammanslutningar av producentorganisationer kunna förhandla om avtalsvillkor för sina erkända producentorganisationers medlemmars räkning.

För det tionde bör främjande av användningen av initiativ med frivilliga begrepp för handelsformer, såsom ”rättvis”, ”skälig” och motsvarande begrepp samt ”kort leveranskedja”, läggas till i förteckningen över mål som en erkänd branschorganisation kan eftersträva.

För det elfte bör vertikala och horisontella samarbetsinitiativ om jordbruks- och livsmedelsprodukter som har som syfte att tillämpa vissa krav på social hållbarhet som är strängare än de obligatoriska kraven inte omfattas av tillämpningen av artikel 101.1 i EUF-fördraget.

För det tolfte bör förordning (EU) 2021/2115 ändras när det gäller interventionstyper i vissa sektorer. Dessutom bör det ekonomiska stödet från unionen till operativa program i vissa sektorer ökas.

För det trettonde bör det ekonomiska stödet från unionen till operativa program som genomförs av producentorganisationer inom sektorn för frukt och grönsaker i medlemsstater där andelen organiserade producenter har varit lägre än 10 % under tre år i rad före genomförandet av det operativa programmet ökas från 50 % till 60 %.

För det fjortonde bör ett särskilt incitament beviljas unga jordbrukare och nya jordbrukare som ansluter sig till en erkänd producentorganisation och som gör investeringar i sina jordbruk.

För det femtonde bör det ekonomiska stödet från unionen till producentorganisationer och sammanslutningar av producentorganisationer i händelse av ogynnsamma väderförhållanden, naturkatastrofer, växtsjukdomar eller skadedjursangrepp på vissa villkor höjas från 50 % till 70 % av de faktiskt verkställda utgifterna.

För det sextonde bör medlemsstaterna från och med 2025 få använda högst 6 % av sina anslag för direktstöd för att stödja de sektorer som fastställs i artikel 1.2 a–h, k, m, o–t och w i förordning (EU) nr 1308/2013 samt sektorer som omfattar produkter som förtecknas i bilaga VI till förordning (EU) 2021/2115.

För det sjuttonde bör förordning (EU) 2021/2116 ändras för att göra det möjligt att använda jordbruksreserven för att stödja särskilda kategorier av kollektiva åtgärder som vidtas av vissa privata aktörer i syfte att stabilisera sektorer som påverkas av en allvarlig obalans på marknaden.

Förslag till

EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS FÖRORDNING

**om ändring av förordningarna (EU) nr 1308/2013, (EU) 2021/2115 och (EU) 2021/2116
vad gäller förstärkningen av jordbrukarnas ställning i livsmedelsförsörjningskedjan**

EUROPAPARLAMENTET OCH EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT
DENNA FÖRORDNING

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artikel 42 första stycket och artikel 43.2,

med beaktande av Europeiska kommissionens förslag,

efter översändande av utkastet till lagstiftningsakt till de nationella parlamenten,

med beaktande av revisionsrättens yttrande¹,

med beaktande av Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs yttrande²,

med beaktande av Regionkommitténs yttrande³,

i enlighet med det ordinarie lagstiftningsförfarandet, och

av följande skäl:

- (1) Jordbrukssektorn, särskilt jordbrukarna, står inför en rad utmaningar. Covid-19-pandemin och Rysslands pågående anfallskrig mot Ukraina har lett till en aldrig tidigare skådad ökning av energirelaterade insatskostnader inom jordbruket och en långvarig period av hög inflation, vilket påverkar jordbrukarnas kostnader och livsmedelspriserna. Samtidigt fortsätter jordbrukarnas arbete med att göra produktionen mer miljömässigt hållbar. De stigande levnadskostnaderna har dessutom gjort att många konsumenter har gått över till billigare livsmedel. Detta har ytterligare destabiliserat fördelningen av mervärde i livsmedelsförsörjningskedjan och ökat osäkerheten för jordbrukarna, vilket har lett till protester och ökad misstro. Det är därför lämpligt att vidta åtgärder för att ta itu med dessa utmaningar och återställa förtroendet hos aktörerna i livsmedelsförsörjningskedjan.
- (2) Flera aktörer inom jordbruks- och livsmedelsförsörjningskedjan, som är verksamma i olika led inom produktion, bearbetning, saluföring, distribution och detaljhandel, har utvecklat system och märkningar för att främja handelsformer som säkerställer en rättvis fördelning av mervärde till jordbrukare samt skapande och upprätthållande av korta leveranskedjor. Minimikrav för användningen av frivilliga begrepp som beskriver dessa handelsformer bör fastställas för att öka insynen och tillförlitligheten i användningen av dessa begrepp i livsmedelsförsörjningskedjan, på ett sätt som

¹ EUT C, ...

² EUT C, ...

³ EUT C, ...

kompletterar de befintliga reglerna om livsmedelsmärkning, särskilt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1169/2011⁴.

- (3) För att öka förtroendet och rättvisan i livsmedelsförsörjningskedjan bör begreppen ”rättvis”, ”skälig” och motsvarande begrepp endast användas för handelsformer som säkerställer stabilitet och insyn i handelsförbindelser mellan jordbrukare och köpare samt priser som de deltagande jordbrukarna anser vara skäliga, och som stöder och bidrar till FN:s mål för hållbar utveckling, inklusive på ett sätt som är förenligt med bilaga I till Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2024/1760⁵.
- (4) Begreppet ”kort leveranskedja” bör endast användas för handelsformer där det finns en direkt koppling mellan jordbrukarna och konsumenterna som gör det möjligt att direkt utbyta information om produktionsprocessen och produkten, inklusive på distans och/eller via en mellanhand som säkerställer ett sådant utbyte vid försäljningstillfället. Detta begrepp kan också användas om det finns en nära koppling och geografisk närhet mellan jordbrukarna och konsumenterna, inklusive i gränsöverskridande sammanhang. Detta kommer att uppmuntra konsumenterna att betala priser som ger jordbrukarna skälig ersättning för sina produkter, stärka och bidra till landsbygdsutvecklingen och förbättra insynen i produkternas ursprung och produktionsmetoder.
- (5) Mot bakgrund av marknadsförhållandena, nya förväntningar bland konsumenterna och framsteg när det gäller både handelsnormer och relevanta internationella standarder bör kommissionen tilldelas genomförandebefogenheter för att säkerställa enhetliga villkor för användningen av frivilliga begrepp för handelsformer som rör en rättvis fördelning av mervärde för jordbrukare samt skapande och upprätthållande av korta leveranskedjor. Dessa befogenheter bör utövas i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 182/2011⁶.
- (6) Av samma skäl bör befogenheten att anta akter i enlighet med artikel 290 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt delegeras till kommissionen med avseende på ytterligare frivilliga begrepp som motsvarar begreppen ”rättvis” och ”skälig”.
- (7) Medlemsstaterna kan behålla eller införa nationella bestämmelser som föreskriver kompletterande krav för användningen av frivilliga begrepp för handelsformer, men dessa bestämmelser bör inte hindra, begränsa eller försvåra användningen av dessa begrepp för produkter som lagligen produceras eller saluförs i en annan medlemsstat.
- (8) Användningen av skriftliga avtal spelar en avgörande roll för aktörernas ansvarsskyldighet och ökar medvetenheten om vikten av marknadssignaler, anpassar

⁴ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1169/2011 av den 25 oktober 2011 om tillhandahållande av livsmedelsinformation till konsumenterna, och om ändring av Europaparlamentets och rådets förordningar (EG) nr 1924/2006 och (EG) nr 1925/2006 samt om upphävande av kommissionens direktiv 87/250/EEG, rådets direktiv 90/496/EEG, kommissionens direktiv 1999/10/EG, Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/13/EG, kommissionens direktiv 2002/67/EG och 2008/5/EG samt kommissionens förordning (EG) nr 608/2004 (EUT L 304, 22.11.2011, s. 18, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2011/1169/oj>).

⁵ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2024/1760 av den 13 juni 2024 om tillbörlig aktsamhet för företag i fråga om hållbarhet och om ändring av direktiv (EU) 2019/1937 och förordning (EU) 2023/2859 (EUT L, 2024/1760, 5.7.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1760/oj>).

⁶ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 182/2011 av den 16 februari 2011 om fastställande av allmänna regler och principer för medlemsstaternas kontroll av kommissionens utövande av sina genomförandebefogenheter (EUT L 55, 28.2.2011, s. 13, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2011/182/oj>).

utbudet till efterfrågan, förbättrar prisöverföringar i leveranskedjan, ökar insynen och förebygger och bekämpar otillbörliga handelsmetoder. Reglerna om avtalsförhållanden inom sektorn för mjölk och mjölkprodukter bör därför utvidgas till att omfatta andra produkter än obehandlad mjölk, samtidigt som det säkerställs att de är förenliga med de regler om avtalsförhållanden som är tillämpliga inom andra jordbrukssektorer.

- (9) För att öka flexibiliteten för medlemsstaterna och förenkla förfarandet för erkännande av producentorganisationer, och därmed minska transaktionskostnaderna och förbättra effektiviteten, bör reglerna om producentorganisationer möjliggöra erkännande av dem efter en enda begäran som omfattar flera sektorer och produkter. För att förbättra samarbetet mellan producenter av ekologiska produkter bör dessutom fastställande och erkännande av producentorganisationer för dessa producenter uttryckligen föreskrivas. I kriterierna för erkännande av producentorganisationer och deras stadgar bör det också föreskrivas att producentorganisationer ska bildas på initiativ av jordbrukarna själva och kontrolleras i enlighet med regler som gör det möjligt för jordbrukarmedlemmarna att på ett demokratiskt sätt kontrollera organisationen och dess beslut. Detta bör inte hindra andra producenter som inte är jordbrukare och icke-producenter från att ansluta sig till producentorganisationer.
- (10) För att ytterligare främja hållbar utveckling, som är en grundläggande princip i fördraget och ett prioriterat mål för unionens politik, och för att säkerställa insyn, stabilitet och rättvisa i handelsförbindelser mellan jordbrukare och köpare i hela leveranskedjan, bör medlemsstaterna kunna erkänna producentorganisationer som eftersträvar specifika mål med frivilliga begrepp för handelsformer, såsom ”rättvis”, ”skälig” och motsvarande begrepp samt ”kort leveranskedja”.
- (11) För att säkerställa en skälig levnadsstandard för jordbrukarna, stärka deras förhandlingsposition gentemot bearbetningsföretag och andra aktörer i leveranskedjan samt göra fördelningen av mervärde i leveranskedjan mer rättvis, bör möjligheten att förhandla om avtalsvillkor för medlemmarnas räkning utvidgas till att omfatta icke erkända producentorganisationer, inklusive kooperativ, för hela eller en del av deras produktion. För att säkerställa likabehandling med medlemmar i erkända producentorganisationer bör denna möjlighet omfattas av lämpliga begränsningar. I synnerhet bör icke erkända producentorganisationer som gynnas av denna möjlighet uppfylla de kriterier för erkännande som fastställts på unionsnivå och bedriva den verksamhet som fastställs i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1308/2013⁷, inklusive koncentration av utbudet och utsläppande av medlemmarnas produkter på marknaden.
- (12) För att stärka erkända producentorganisationers förhandlingsposition och säkerställa en hållbar utveckling av jordbruksproduktionen bör erkända sammanslutningar av producentorganisationer få förhandla om avtalsvillkor för sina medlemmars räkning, inklusive pris, för hela eller en del av medlemmarnas produktion. Detta bör tillåtas på villkor att de organisationer som är medlemmar i dessa anslutningar inte också är medlemmar i någon annan sammanslutning av producentorganisationer och att den volym av produkter som omfattas av sammanslutningens verksamhet inte överstiger 33 % av den sammanlagda nationella produktionen i den berörda medlemsstaten. För

⁷ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1308/2013 av den 17 december 2013 om upprättande av en samlad marknadsordning för jordbruksprodukter och om upphävande av rådets förordningar (EEG) nr 922/72, (EEG) nr 234/79, (EG) nr 1037/2001 och (EG) nr 1234/2007 (EUT L 347, 20.12.2013, s. 671, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2013/1308/oj>).

att upprätthålla effektiv konkurrens på marknaden bör erkända sammanslutningar av producentorganisationer inte heller få förhandla om avtalsvillkor om dessa sammanslutningar omfattar icke erkända producentorganisationer.

- (13) För att hindra köpare från att undergräva producentorganisationernas förhandlingsposition bör lämpliga skyddsåtgärder fastställas för kontakter mellan köpare och medlemmar i dessa producentorganisationer. Även om köpare har möjlighet att kontakta medlemmar i producentorganisationer bör dessa kontakter inte äventyra producentorganisationernas mål eller koncentration av utbudet och utsläppande av produkter på marknaden.
- (14) Branschorganisationer spelar en viktig roll när det gäller att underlätta dialoger mellan aktörer i leveranskedjan och främja bästa praxis, marknadsinsyn, stabilitet och rättvisa i handelsförbindelser mellan jordbrukare och köpare i hela leveranskedjan. Det är därför lämpligt att lägga till främjande av initiativ för användning av frivilliga begrepp för handelsformer, såsom ”rättvis”, ”skälig” och motsvarande begrepp samt ”kort leveranskedja”, i förteckningen över mål som en erkänd branschorganisation kan eftersträva.
- (15) Vissa medlemsstater har beslutat att alla leveranser av jordbruksprodukter på deras territorium måste omfattas av skriftliga avtal mellan parterna. Om medlemsstaterna inte utnyttjar denna möjlighet kan jordbrukare, producentorganisationer eller sammanslutningar av producentorganisationer begära användning av skriftliga avtal. Det kan dock vara svårt för jordbrukare och deras sammanslutningar att begära detta, på grund av deras svagare förhandlingsposition och rädslan för kommersiella repressalier från köparen. För att öka förtroendet, insynen och effektiviteten i leveranskedjan och ge alla jordbrukare, producentorganisationer och sammanslutningar av producentorganisationer möjligheten att dra fördel av användningen av skriftliga avtal bör leveranser av jordbruksprodukter i unionen från en jordbrukare, en producentorganisation eller en sammanslutning av producentorganisationer till ett bearbetningsföretag, en distributör eller en detaljhandlare omfattas av ett skriftligt avtal.
- (16) För att bättre ta hänsyn till marknadssignaler och förbättra prisöverföringar bör medlemsstaterna kunna kräva användning av skriftliga avtal för leveranser av jordbruksprodukter från andra producenter än jordbrukare, producentorganisationer eller sammanslutningar av producentorganisationer samt att köpare använder sig av skriftliga anbud om avtal för leveranser av jordbruksprodukter. För enkelhetens skull och för att minska transaktionskostnaderna bör denna förordning innehålla vissa undantag från kravet på användning av skriftliga avtal eller skriftliga anbud om avtal och ge medlemsstaterna möjlighet att undanta vissa leveranser från kravet på användning av skriftliga avtal eller skriftliga anbud, samtidigt som jordbrukare och deras sammanslutningar fortfarande bör kunna begära användning av skriftliga avtal eller skriftliga anbud när denna skyldighet saknas.
- (17) Kravet på användning av skriftliga avtal för leveranser av jordbruksprodukter och de grundläggande villkoren för användningen av dem bör fastställas på unionsnivå, samtidigt som det säkerställs att parternas rätt att förhandla om alla delar av sina avtal inte begränsas utöver vad som är absolut nödvändigt.
- (18) För att uppmuntra parterna att nå en uppgörelse i godo vid tvister som rör ingående eller översyn av ett skriftligt avtal bör medlemsstaterna införa medlingsmekanismer. Medlemsstaterna bör informera kommissionen om de medlingsmekanismer som finns

på deras territorium eller om införandet av sådana mekanismer, och kommissionen kan underlätta utbyten av bästa praxis vad gäller sådana mekanismer.

- (19) För att underlätta för prisöverföringsmekanismer, där slutpriset att betala för leveransen av jordbruksprodukter beräknas utifrån en kombination av olika faktorer som är fastställda i avtalet, bör dessa faktorer omfatta objektiva indikatorer, index och beräkningsmetoder som är lättbegripliga för parterna. För att undvika att jordbrukarna systematiskt tvingas sälja till priser som understiger produktionskostnaderna bör indikatorerna, indexen och beräkningsmetoderna för slutpriset återge förändringar av marknadsförhållandena och produktionskostnaderna för de jordbruksprodukter som levereras.
- (20) Med tanke på jordbrukarnas och deras organisationers sårbara förhandlingsposition, den senaste tidens betydande volatilitet i kostnaderna för jordbruksinsatsvaror och marknadspriserna samt behovet av en effektivare prisöverföring i leveranskedjan, bör avtal med en löptid på mer än sex månader innehålla en översynsklausul som kan utlösas av jordbrukarna och deras organisationer. Denna klausul bör göra det möjligt för jordbrukarna att när som helst efter sex månader begära en översyn av delarna av avtalet och göra det möjligt för dem att säga upp avtalet om ingen överenskommelse om översyn kan nås, utan att det inkräktar på parternas rätt att förhandla om andra möjligheter till översyn av avtalet.
- (21) För att öka insynen i avtalen och bidra till rättvisare handelsmetoder bör medlemsstaterna ha möjlighet att kräva registrering av skriftliga avtal för leveranser av jordbruksprodukter.
- (22) Vissa vertikala och horisontella samarbetsinitiativ om jordbruks- och livsmedelsprodukter som har som syfte att tillämpa krav som är strängare än de obligatoriska kraven kan ha positiva effekter på den gemensamma jordbrukspolitikens mål att tillförsäkra jordbruksbefolkningen en skälig levnadsstandard och på målet om hållbar utveckling i unionen. Sådana initiativ bör därför, under särskilda omständigheter, inte omfattas av tillämpningen av artikel 101.1 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt.
- (23) Under perioder av allvarlig obalans på marknaden kan särskilda kategorier av kollektiva åtgärder som vidtas av privata aktörer bidra till att stabilisera de berörda sektorerna. För att säkerställa att privata aktörer har de medel som krävs för att vidta dessa åtgärder bör kommissionen kunna göra unionsmedel från jordbruksreserven tillgängliga för att stödja åtgärderna. Medlemsstaterna bör också kunna anslå kompletterande nationella medel.
- (24) För att göra det möjligt för sockerbetsodlare att dra nytta av den ökade insynen i avtal och för att säkerställa en harmoniserad avtalsram, samtidigt som hänsyn tas till sockerbetssektorns särdrag, bör köpevillkoren i avtal om leverans av sockerbetor anpassas till villkoren för användning av skriftliga avtal inom andra jordbrukssektorer.
- (25) Förordning (EU) nr 1308/2013 bör därför ändras i enlighet med detta.
- (26) För att stärka jordbrukarnas ställning i livsmedelsförsörjningskedjan bör flera bestämmelser i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/2115⁸ ändras när

⁸ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/2115 av den 2 december 2021 om fastställande av regler om stöd för de strategiska planer som medlemsstaterna ska upprätta inom ramen för den gemensamma jordbrukspolitik (strategiska GJP-planer) och som finansieras av Europeiska garantifonden för jordbruket (EGFJ) och Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling (Ejflu)

det gäller interventionstyperna i vissa sektorer. Syftet med dessa ändringar är att hjälpa jordbrukare att bli eller förbli medlemmar i producentorganisationer eller sammanslutningar av producentorganisationer som erkänts i enlighet med förordning (EU) nr 1308/2013, mot bakgrund av den positiva roll som dessa organisationer och sammanslutningar spelar i förstärkningen av producenters förhandlingsstyrka. För att också säkerställa effektivare och riktat stöd till producentorganisationer genom de strategiska GJP-planerna bör det föreskrivas en möjlighet att öka det ekonomiska stödet från unionen till operativa program i vissa sektorer.

- (27) Värdet av den frukt- och grönsaksproduktion som saluförs av producentorganisationer jämfört med det totala värdet av frukt- och grönsaksproduktionen ligger fortfarande betydligt under unionsgenomsnittet i vissa medlemsstater. Bland de ekonomiska incitament som finns tillgängliga kan medlemsstaterna redan ge nationellt ekonomiskt stöd enligt artikel 53 i förordning (EU) 2021/2115 till producentorganisationer som är belägna i vissa regioner där andelen organiserade producenter ligger betydligt under unionsgenomsnittet. För att öka konkurrenskraften, stärka jordbrukarnas ställning i värdekedjan och inrätta nya producentorganisationer bör ett ekonomiskt incitament i form av en ökning med 10 % av det ekonomiska stödet från unionen beviljas producentorganisationer i medlemsstater där andelen organiserade producenter har varit lägre än 10 % under tre år i rad före genomförandet av det operativa programmet i fråga.
- (28) För att främja generationsskiftet inom jordbrukssektorn och uppmuntra nya producentmedlemmar att ansluta sig till producentorganisationer inom sektorn för frukt och grönsaker och inom de övriga sektorer som avses i artikel 42 f i förordning (EU) 2021/2115, bör ett särskilt incitament beviljas unga jordbrukare och nya jordbrukare som ansluter sig till en producentorganisation som erkänts i enlighet med förordning (EU) nr 1308/2013. Därför bör en möjlig ökning med 10 % av det ekonomiska stödet från unionen göras tillgänglig för utgifter som rör investeringar som görs i jordbruken för en ung jordbrukare eller en ny producent som för första gången ansluter sig till en erkänd producentorganisation.
- (29) Med tanke på de senaste årens återkommande ogynnsamma väderförhållanden, naturkatastrofer, växtsjukdomar och skadedjursangrepp har det visat sig användbart för producentorganisationer och sammanslutningar av producentorganisationer att kunna omfördela medel, inklusive ekonomiskt stöd från unionen inom driftsfonden, till interventioner som krävs för att hantera konsekvenserna av dessa händelser. Det är därför nödvändigt att föreskriva en möjlighet att under vissa omständigheter öka det ekonomiska stöd från unionen som fastställs i artikel 52.1 i förordning (EU) 2021/2115 från 50 % till 70 % av de faktiska verkställda utgifterna.
- (30) För att stödja upprättandet av interventionstyper inom de övriga sektorer som avses i artikel 42 f i förordning (EU) 2021/2115 bör medlemsstaterna från och med 2025 medges ytterligare flexibilitet för att anpassa tilldelningen av medel till dessa sektorer genom att använda högst 6 % av sina anslag för direktstöd.
- (31) Förordning (EU) 2021/2115 bör därför ändras i enlighet med detta.
- (32) För att säkerställa att unionsmedel från jordbruksreserven kan göras tillgängliga för medlemsstater som vill stödja kollektiva åtgärder som vidtas av privata aktörer under

samt om upphävande av förordningarna (EU) nr 1305/2013 och (EU) nr 1307/2013 (EUT L 435, 6.12.2021, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/2115/oj>).

perioder av allvarlig obalans på marknaden, bör möjligheten att använda jordbruksreserven utvidgas till att omfatta stöd till kollektiva åtgärder när kommissionen beslutar att konkurrensreglerna inte är tillämpliga på dessa åtgärder.

- (33) Artikel 16 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/2116⁹ bör därför ändras i enlighet med detta.
- (34) För att ge marknadsaktörerna tid att anpassa sig och för att göra det möjligt för kommissionen att bedöma befintliga nationella system och metoder bör tillämpningen av reglerna om reservation av de frivilliga begreppen ”rättvis”, ”skälig” och motsvarande begrepp samt begreppet ”korta leveranskedjor” skjutas upp till två år efter denna förordnings ikraftträdande. För att aktörerna ska kunna anpassa sina avtalsförhållanden till de nya reglerna om skriftliga avtal bör också tillämpningen av dessa regler skjutas upp till 18 månader efter ikraftträdandet.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1
Ändringar av förordning (EU) nr 1308/2013

Förordning (EU) nr 1308/2013 ska ändras på följande sätt:

- (1) I del II avdelning II kapitel I avsnitt 1 ska följande underavsnitt införas efter underavsnitt 3:

”Underavsnitt 3a

Användning av frivilliga begrepp för produkter inom alla sektorer som förtecknas i artikel 1.2

Artikel 88a

Frivilliga begrepp för handelsformer

1. Begreppen ”rättvis”, ”skälig” och motsvarande begrepp får endast användas, ensamma eller i kombination med andra begrepp, i märkningen, presentationen, reklamaterialet eller handelsdokumenten för en produkt från de sektorer som förtecknas i artikel 1.2 som släpps ut på marknaden om dessa begrepp används för att informera köparna om befintliga former för organiseringen av produktion, distribution eller utsläppande på marknaden som bidrar till åtminstone
- (a) stabilitet och insyn i förbindelserna mellan jordbrukare och köpare i hela leveranskedjan,

⁹ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/2116 av den 2 december 2021 om finansiering, förvaltning och övervakning av den gemensamma jordbrukspolitiken och om upphävande av förordning (EU) nr 1306/2013 (EUT L 435, 6.12.2021, s. 187, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/2116/oj>).

- (b) ett pris som de deltagande jordbrukarna anser vara skäligt för sina produkter, och
 - (c) kollektiva initiativ för att uppnå ett eller flera av FN:s mål för hållbar utveckling.
2. Begreppet ”kort leveranskedja” får endast användas, ensamt eller i kombination med andra begrepp, i märkningen, presentationen, reklamaterialet eller handelsdokumenten för en produkt från de sektorer som förtecknas i artikel 1.2 som släpps ut på marknaden om detta begrepp används för att informera köparna om befintliga former för organiseringen av produktion, distribution eller utsläppande på marknaden som säkerställer
- (a) en direkt koppling mellan jordbrukaren och slutkonsumenten av produkten, eller
 - (b) en nära koppling och geografisk närhet mellan jordbrukaren och slutkonsumenten av produkten.
3. Kommissionen får anta genomförandeakter för att ytterligare specificera de villkor som anges i punkt 1 a, b och c och i punkt 2 a och b, med beaktande av relevanta internationella standarder.
- Dessa genomförandeakter ska antas i enlighet med det granskningsförfarande som avses i artikel 229.2.
4. Kommissionen ges befogenhet att anta delegerade akter i enlighet med artikel 227 för att ändra punkt 1 genom att lägga till begrepp som motsvarar begreppen ”rättvis” och ”skälig”, när sådana motsvarande begrepp används på marknaden för att informera köpare om de handelsformer som avses i punkt 1.
5. Medlemsstaterna får anta eller behålla nationella regler om villkor utöver dem som anges i punkt 1 a, b och c och i punkt 2 a och b, för användningen av de begrepp som avses i punkt 1 respektive 2. Sådana regler får inte förbjuda, begränsa eller hindra användningen av de begrepp som anges i punkterna 1 och 2 för produkter som lagligen produceras eller saluförs i en annan medlemsstat med de begrepp som avses i punkterna 1 och 2.
6. Denna artikel ska inte påverka reglerna i förordning (EU) nr 1169/2011.”
- (2) Artikel 148 ska ersättas med följande:

”Artikel 148

Avtalsförhållanden inom sektorn för mjölk och mjölkprodukter

1. Varje leverans i unionen av mjölk och mjölkprodukter från en jordbrukare, en producentorganisation eller en sammanslutning av producentorganisationer till ett bearbetningsföretag, en uppköpare, en distributör eller en detaljhandlare ska omfattas av ett skriftligt avtal mellan parterna.

Detta avtal ska uppfylla de villkor som fastställs i punkterna 4 och 8.

Vid tillämpning av denna artikel avses med *uppköpare* ett företag som transporterar obehandlad mjölk från en jordbrukare eller från en annan uppköpare till ett bearbetningsföretag för obehandlad mjölk, eller till en annan uppköpare, där äganderätten till den obehandlade mjölken överförs i vart och ett av fallen.

2. Medlemsstaterna får också besluta att
 - a) leveranser av mjölk och mjölkprodukter från en annan producent än en jordbrukare, en producentorganisation eller en sammanslutning av producentorganisationer till ett bearbetningsföretag, en uppköpare, en distributör eller en detaljhandlare ska omfattas av ett skriftligt avtal,
 - b) de första köparna av mjölken och mjölkprodukterna ska lämna in ett skriftligt anbud om avtal om leverans av mjölk och mjölkprodukter från jordbrukaren, en producentorganisation eller en sammanslutning av producentorganisationer.

Detta avtal eller anbud om avtal ska uppfylla de villkor som fastställs i punkterna 4 och 8.

3. Medlemsstaterna ska införa en medlingsmekanism för de fall där inget avtal enligt punkterna 1 och 2 kan ingås i samförstånd eller för översyn av ett sådant avtal.

Medlemsstaterna ska informera kommissionen om de medlingsmekanismer som införts på deras territorium.

4. Det avtal eller anbud om avtal som avses i punkterna 1 och 2 ska

- (a) upprättas före leverans,
- (b) vara skriftligt, och
- (c) framför allt omfatta följande delar:
 - i) Det pris som ska betalas för leveransen, vilket ska
 - vara statiskt och anges i avtalet, eller
 - beräknas utifrån en kombination av olika faktorer som är fastställda i avtalet, vilka ska omfatta objektiva indikatorer, index och beräkningsmetoder för slutpriset, som är lättillgängliga och begripliga och som återger förändringar av marknadsförhållanden och produktionskostnader, levererade kvantiteter och kvaliteten på eller sammansättningen av den mjölk eller de mjölkprodukter som levereras. För detta får medlemsstaterna fastställa indikatorer, i enlighet med objektiva kriterier och på grundval av undersökningar om produktionen och livsmedelsförsörjningskedjan. Avtalsparterna ska vara fria att hänvisa till dessa indikatorer eller andra indikatorer.

- ii) Den volym obehandlad mjölk eller kvaliteten på och kvantiteten av den mjölk eller de mjölkprodukter som ska levereras samt tidpunkten för dessa leveranser.
 - iii) Avtalets giltighetstid, som får vara begränsad eller obegränsad och innehålla en uppsägningsklausul. Om minimiperioden för avtalet är längre än sex månader ska avtalet innehålla en översynsklausul som kan utlösas av jordbrukaren, en producentorganisation eller en sammanslutning av producentorganisationer.
 - iv) Uppgifter om betalningsfrister och betalningsförfaranden.
 - v) Villkoren för hämtning eller leverans av mjölken eller mjölkprodukterna.
 - vi) Regler som är tillämpliga vid force majeure.
5. Genom undantag från punkterna 1 och 2 ska ett skriftligt avtal eller ett skriftligt anbud om avtal inte krävas i följande fall:
- (a) Mjölken eller mjölkprodukterna levereras från en medlem i en producentorganisation eller ett kooperativ till den producentorganisation eller det kooperativ som medlemmen tillhör, förutsatt att producentorganisationens eller kooperativets stadgar eller de regler och beslut som fastställts i eller följer av dessa stadgar innehåller bestämmelser med liknande effekt som bestämmelserna i punkt 4.
 - (b) Den första köparen av mjölken eller mjölkprodukterna är ett mikroföretag eller ett litet företag i den mening som avses i rekommendation 2003/361/EG¹⁰.
 - (c) Leveransen och betalningen av mjölken eller mjölkprodukterna sker samtidigt.
 - (d) Leveransen är gratis eller sker i samband med bortskaffande av mjölk eller mjölkprodukter som inte längre lämpar sig för försäljning.
6. Medlemsstaterna får besluta att ett skriftligt avtal eller ett skriftligt anbud inte ska krävas i ett eller flera av följande fall:
- (a) Leveransen gäller produkter till ett värde som är lika med eller understiger ett tröskelvärde som ska fastställas av medlemsstaten, vilket inte får överstiga 10 000 EUR.
 - (b) Leveransen gäller mjölk och mjölkprodukter med säsongsvariationer i utbud eller efterfrågan eller som är lättfördärliga.
 - (c) Leveransen gäller mjölk och mjölkprodukter som säljs enligt en viss tradition eller sed.
7. Om, i enlighet med punkt 5 b, c och d eller punkt 6, ett skriftligt avtal eller ett skriftligt anbud om avtal inte krävs, får jordbrukaren, en producentorganisation eller en sammanslutning av producentorganisationer kräva att en leverans av mjölk eller mjölkprodukter ska omfattas av ett skriftligt avtal eller av ett skriftligt anbud om avtal. Detta avtal eller anbud om avtal ska uppfylla de villkor som fastställs i punkt 4 och punkt 8 första stycket.

¹⁰ Kommissionens rekommendation av den 6 maj 2003 om definitionen av mikroföretag samt små och medelstora företag (EUT L 124, 20.5.2003, s. 36, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reco/2003/361/oj>).

8. Alla delar av avtal om leverans av mjölk eller mjölkprodukter som ingås mellan jordbrukare, producentorganisationer eller sammanslutningar av producentorganisationer och uppköpare, bearbetningsföretag, distributörer eller detaljhandlare, inbegripet de delar och deras ingående element som avses i punkt 4 c, ska förhandlas fritt mellan parterna.

Medlemsstaterna får fastställa ett eller flera av följande villkor:

- (a) För de skriftliga avtal som avses i punkt 1 i denna artikel:
- i) En skyldighet för parterna att komma överens om ett förhållande mellan en viss levererad kvantitet mjölk eller mjölkprodukter och det pris som ska betalas för leveransen.
 - ii) En minimiperiod som ska vara minst sex månader och inte får försämra den inre marknadens funktion.
- (b) För de skriftliga anbud som avses i punkt 2 b: en skyldighet att det skriftliga anbudet ska omfatta en miniperiod för avtalet enligt bestämmelserna i nationell lagstiftning. En sådan minimiperiod ska vara minst sex månader och får inte försämra den inre marknadens funktion.

Jordbrukare, producentorganisationer eller sammanslutningar av producentorganisationer får skriftligen avböja den minimiperiod som föreskrivs i andra stycket.

9. Medlemsstaterna får kräva att köparen av mjölken eller mjölkprodukterna registrerar de skriftliga avtal som avses i punkt 1 före leveransen av mjölken eller mjölkprodukterna från jordbrukaren, en producentorganisation eller en sammanslutning av producentorganisationer till uppköparen, bearbetningsföretaget, distributören eller detaljhandlaren på deras territorium.
10. De medlemsstater som utnyttjar de möjligheter som anges i punkterna 2, 6, 8 och 9 ska informera kommissionen om hur de tillämpas.
11. Kommissionen får anta genomförandeakter med åtgärder som krävs för en enhetlig tillämpning av punkterna 4 och 5 och åtgärder som rör den information som medlemsstaterna ska ge i enlighet med punkt 10. Dessa genomförandeakter ska antas i enlighet med det granskningsförfarande som avses i artikel 229.2.”

- (3) Artikel 152 ska ändras på följande sätt:

- (a) Punkt 1 ska ändras på följande sätt:

- i) Led a ska ersättas med följande:

”a) är sammansatta av producenter inom en eller flera av de sektorer som anges i artikel 1.2 eller av producenter av ekologiska produkter inom en eller flera av de sektorer som anges i artikel 1.2 och, i enlighet med artikel 153.2 c, är kontrollerade av jordbrukarmedlemmar,”

- ii) I led b ska inledningsfrasen ersättas med följande:

” b) har bildats på initiativ av jordbrukarna själva och bedriver minst en av följande verksamheter:”

iii) Led c vi ska ersättas med följande:

”vi) Att främja och tillhandahålla tekniskt stöd för användningen av produktionsstandarder, att förbättra produktkvaliteten och utveckla produkter som har skyddad ursprungsbeteckning eller skyddad geografisk beteckning eller som omfattas av en nationell kvalitetsmärkning, att genomföra initiativ som främjar korta leveranskedjor eller användningen av de frivilliga begrepp som avses i artikel 88a.”

(b) I punkt 1a ska första stycket ersättas med följande:

”1a. Med avvikelse från artikel 101.1 i EUF-fördraget får en producentorganisation som är erkänd enligt punkt 1 i den här artikeln, eller en producentorganisation, inklusive ett kooperativ, som inte har erkänts som en producentorganisation av en medlemsstat men som uppfyller kraven i punkt 1 i den här artikeln och i artikel 154, planera produktionen, optimera produktionskostnaderna, släppa ut produkter på marknaden och förhandla om avtal avseende leveransen av jordbruksprodukter för sina medlemmars räkning, för hela eller en del av deras totala produktion.”

(c) I punkt 1b ska följande införas som andra stycke:

”Med avvikelse från punkt 1a och första stycket får en sammanslutning av producentorganisationer som är erkänd enligt artikel 156.1 också utföra de verksamheter som avses i punkt 1a första stycket, förutsatt att

- (a) medlemmarna är erkända i enlighet med punkt 1 i den här artikeln,
- (b) medlemmarna inte är medlemmar i någon annan erkänd sammanslutning av producentorganisationer för den berörda produkten,
- (c) medlemmarna uppfyller villkoren i punkt 1a andra stycket a och b,
- (d) den volym av produkter som omfattas av de verksamheter som avses i punkt 1a första stycket inte överstiger 33 % av den sammanlagda nationella produktionen i den berörda medlemsstaten.”

(4) Artikel 153 ska ändras på följande sätt:

(a) I punkt 2 ska led c ersättas med följande:

”c) Regler som gör det möjligt för jordbrukarmedlemmarna att på ett demokratiskt sätt kontrollera organisationen och dess beslut samt dess räkenskaper och budgetar.”

(b) Punkt 2a ska ersättas med följande:

”2a. Stadgarna för en producentorganisation får fastställa en möjlighet för medlemmarna att ha direktkontakt med köparna förutsatt att sådan direktkontakt inte äventyrar producentorganisationens mål eller producentorganisationens koncentration av utbudet och utsläppande av produkter på marknaden. Koncentration av utbudet ska anses vara säkerställd om väsentliga inslag i försäljningen såsom pris, kvalitet och volym förhandlas fram och fastställs av producentorganisationen.”

(c) Punkt 3 ska ersättas med följande:

”3. Punkterna 1 och 2 ska inte gälla producentorganisationer inom sektorn för mjölk och mjölkprodukter.”

(5) I artikel 157.1 c ska följande led läggas till:

”xvii) Att främja användningen av de frivilliga begrepp som avses i artikel 88a.”

(6) Artikel 168 ska ersättas med följande:

”Artikel 168

Avtalsförhållanden

1. Varje leverans i unionen av jordbruksprodukter inom en sektor som anges i artikel 1.2, förutom sektorerna för mjölk och mjölkprodukter samt socker, från en jordbrukare, en producentorganisation eller en sammanslutning av producentorganisationer till ett bearbetningsföretag, en distributör eller en detaljhandlare ska omfattas av ett skriftligt avtal mellan parterna.

Detta avtal ska uppfylla de villkor som fastställs i punkterna 4 och 8.

2. Medlemsstaterna får också besluta att

(a) leveranser av jordbruksprodukter från en annan producent än en jordbrukare, en producentorganisation eller en sammanslutning av producentorganisationer till ett bearbetningsföretag, en distributör eller en detaljhandlare ska omfattas av ett skriftligt avtal,

(b) den första köparen av jordbruksprodukten ska lämna in ett skriftligt anbud om avtal om leverans av jordbruksprodukter från jordbrukaren, en producentorganisation eller en sammanslutning av producentorganisationer.

Detta avtal eller anbud om avtal ska uppfylla de villkor som fastställs i punkterna 4 och 8.

3. Medlemsstaterna ska införa en medlingsmekanism för de fall där en överenskommelse om att ingå ett avtal enligt punkterna 1 och 2, eller om översyn av ett sådant avtal, inte kan uppnås.

Medlemsstaterna ska informera kommissionen om de medlingsmekanismer som införts på deras territorium.

4. Det avtal eller anbud om avtal som avses i punkterna 1 och 2 ska

- (a) upprättas före leverans,
- (b) vara skriftligt, och
- (c) framför allt omfatta följande delar:
 - i) Det pris som ska betalas för leveransen, vilket ska
 - vara statiskt och anges i avtalet, eller
 - beräknas utifrån en kombination av olika faktorer som är fastställda i avtalet, vilka ska omfatta objektiva indikatorer, index och beräkningsmetoder för slutpriset, som är lättillgängliga och begripliga och som återger förändringar av marknadsförhållanden och produktionskostnader, levererade kvantiteter och kvaliteten på eller sammansättningen av de jordbruksprodukter som levereras. För detta får medlemsstaterna fastställa indikatorer, i enlighet med objektiva kriterier och på grundval av undersökningar om produktionen och livsmedelsförsörjningskedjan. Avtalsparterna ska vara fria att hänvisa till dessa indikatorer eller andra indikatorer som de anser vara relevanta.
 - ii) Kvantiteten av och kvaliteten på de berörda jordbruksprodukterna som får eller ska levereras, liksom tidpunkten för dessa leveranser.
 - iii) Avtalets giltighetstid, som får vara begränsad eller obegränsad och innehålla en uppsägningsklausul. Om minimiperioden för avtalet är längre än sex månader ska avtalet även innehålla en översynsklausul som i synnerhet får utlösas av jordbrukaren, en producentorganisation eller en sammanslutning av producentorganisationer.
 - iv) Uppgifter om betalningsfrister och betalningsförfaranden.
 - v) Villkoren för hämtning eller leverans av jordbruksprodukterna.
 - vi) Regler som är tillämpliga vid force majeure.

5. Genom undantag från punkterna 1 och 2 ska ett skriftligt avtal eller ett skriftligt anbud om avtal inte krävas i följande fall:

- (a) Jordbruksprodukterna levereras från en medlem i en producentorganisation eller ett kooperativ till den producentorganisation eller det kooperativ som medlemmen tillhör, förutsatt att producentorganisationens eller kooperativets stadgar eller de regler och beslut som fastställts i eller följer av dessa stadgar innehåller bestämmelser med liknande effekt som bestämmelserna i punkt 4 a, b och c.
- (b) Den första köparen av jordbruksprodukterna är ett mikroföretag eller ett litet företag i den mening som avses i rekommendation 2003/361/EG.
- (c) Leveransen och betalningen av jordbruksprodukterna sker samtidigt.
- (d) Leveransen är gratis eller sker i samband med bortskaffande av produkter som inte längre lämpar sig för försäljning.

6. Medlemsstaterna får besluta att ett skriftligt avtal eller ett skriftligt anbud inte ska krävas i ett eller flera av följande fall:
- (a) Leveransen gäller produkter till ett värde som är lika med eller understiger ett visst tröskelvärde som ska fastställas av medlemsstaten, vilket inte får överstiga 10 000 EUR.
 - (b) Leveransen gäller jordbruksprodukter med säsongsvariationer i utbud eller efterfrågan eller som är lättfördärliga.
 - (c) Leveransen gäller jordbruksprodukter som säljs enligt en viss tradition eller sed.
7. Om, i enlighet med punkt 5 b, c och d eller punkt 6, ett skriftligt avtal eller ett skriftligt anbud om avtal inte krävs, får jordbrukaren, en producentorganisation eller en sammanslutning av producentorganisationer kräva att varje leverans av jordbruksprodukter till ett bearbetningsföretag, en distributör eller en detaljhandlare ska omfattas av ett skriftligt avtal mellan parterna eller av ett skriftligt anbud om avtal. Detta avtal eller anbud om avtal ska uppfylla de villkor som fastställs i punkt 4 och punkt 8 första stycket.
8. Alla delar av avtal om leverans av jordbruksprodukter som ingås mellan jordbrukare, producentorganisationer eller sammanslutningar av producentorganisationer och bearbetningsföretag, distributörer eller detaljhandlare, inbegripet de delar och deras ingående element som avses i punkt 4 c, ska förhandlas fritt mellan parterna.
- Medlemsstaterna får fastställa ett eller flera av följande villkor:
- (a) För de skriftliga avtal som avses i punkt 1 i denna artikel:
 - i) En skyldighet för parterna att komma överens om ett förhållande mellan en viss levererad kvantitet jordbruksprodukter och det pris som ska betalas för leveransen.
 - ii) En minimiperiod som ska vara minst sex månader och inte får försämra den inre marknadens funktion.
 - (b) För de skriftliga anbud som avses i punkt 2 b: en skyldighet att det skriftliga anbudet ska omfatta en miniperiod för avtalet enligt bestämmelserna i nationell lagstiftning för detta. En sådan minimiperiod ska vara minst sex månader och får inte försämra den inre marknadens funktion.
- Jordbrukare, producentorganisationer eller sammanslutningar av producentorganisationer får skriftligen avböja den minimiperiod som föreskrivs i andra stycket.
9. Medlemsstaterna får kräva att köparen av jordbruksprodukterna registrerar de skriftliga avtal som avses i punkt 1 före leveransen av jordbruksprodukterna från jordbrukaren, en producentorganisation eller en sammanslutning av producentorganisationer till ett bearbetningsföretag, en distributör eller en detaljhandlare på deras territorium.
10. De medlemsstater som utnyttjar de möjligheter som anges i punkterna 2, 6, 8 och 9 ska informera kommissionen om hur de tillämpas.
11. Kommissionen får anta genomförandeakter med åtgärder som krävs för en enhetlig tillämpning av punkterna 4 och 5 och åtgärder som rör den information som

medlemsstaterna ska ge i enlighet med punkt 10. Dessa genomförandeakter ska antas i enlighet med det granskningsförfarande som avses i artikel 229.2.”

(7) Artikel 210a ska ändras på följande sätt:

(a) I punkt 3 ska följande led läggas till:

”d) Den ekonomiska lönsamheten för småbruk som huvudsakligen använder sig av familjearbetskraft med en standardintäkt enligt definitionen i artikel 2.8 i rådets förordning (EG) nr 1217/2009¹¹ som inte får överstiga 100 000 EUR.

e) Att attrahera och stödja unga producenter av jordbruksprodukter.

f) Att förbättra arbetsförhållandena och säkerheten inom jordbruks- och bearbetningsverksamheten.”

(b) Punkt 6 ska ersättas med följande:

”Från och med den 8 december 2023 får de producenter som avses i punkt 1 begära ett yttrande från kommissionen om huruvida de avtal, beslut och samordnade förfaranden som avses i punkt 1 vad gäller genomförandet av hållbarhetsstandarder som syftar till att bidra till ett eller flera av de mål som fastställs i punkt 3 a, b och c, är förenliga med denna artikel.

Från och med den [ikraftträdandet + 2 år] får de producenter som avses i punkt 1 begära ett yttrande från kommissionen om huruvida de avtal, beslut och samordnade förfaranden som avses i punkt 1 vad gäller genomförandet av hållbarhetsstandarder som syftar till att bidra till ett eller flera av de mål som fastställs i punkt 3 d, e och f, är förenliga med denna artikel.

Kommissionen ska skicka sitt yttrande till den sökande inom fyra månader från det att den mottog en fullständig begäran.

Om kommissionen, när som helst efter utfärdandet av ett yttrande, konstaterar att de villkor som anges i punkterna 1, 3 och 7 i denna artikel inte längre är uppfyllda, ska den förklara att artikel 101.1 i EUF-fördraget i framtiden ska tillämpas på avtalet, beslutet och det samordnade förfarandet i fråga och informera producenterna om detta.

Kommissionen får ändra ett yttrandes innehåll på eget initiativ eller på en medlemsstats begäran, särskilt om den sökande har lämnat felaktiga uppgifter eller missbrukat yttrandet.”

(8) Artikel 222.1 ska ersättas med följande:

¹¹ Rådets förordning (EG) nr 1217/2009 av den 30 november 2009 om upprättande av ett informationssystem för jordbruksföretagens hållbarhet (EUT L 328, 15.12.2009, s. 27, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2009/1217/oj>).

”1. Under perioder av allvarlig obalans på marknaderna får kommissionen anta genomförandeakter som innebär att artikel 101.1 i EUF-fördraget inte ska tillämpas på avtal mellan och beslut av jordbrukare, sammanslutningar av jordbrukare, eller sammanslutningar av sådana sammanslutningar, eller erkända producentorganisationer, sammanslutningar av erkända producentorganisationer samt erkända branschorganisationer inom någon av de sektorer som avses i artikel 1.2 i denna förordning, förutsatt att dessa avtal och beslut inte undergräver den inre marknadens funktion, enbart syftar till att stabilisera den berörda sektorn och faller under en eller flera av följande kategorier:

- (a) Återtag från marknaden eller gratisutdelning av produkter.
- (b) Förädling och bearbetning.
- (c) Lagring av privata aktörer.
- (d) Gemensam marknadsföring.
- (e) Överenskommelser om kvalitetskrav.
- (f) Gemensamma inköp av sådana insatsvaror som är nödvändiga för att förhindra spridning av skadedjur och växt- och djursjukdomar i unionen eller av sådana produktionselement som är nödvändiga för att bemöta effekterna av naturkatastrofer i unionen.
- (g) Tillfällig produktionsplanering med beaktande av produktionscykelns specifika art.

När kommissionen antar genomförandeakter i enlighet med första stycket i denna artikel får den besluta att göra unionsstöd från den jordbruksreserv som avses i artikel 16 i förordning (EU) 2021/2116 tillgängligt för de berörda medlemsstaterna. Sådant ekonomiskt stöd ska göra det möjligt för de berörda aktörerna att genomföra dessa avtal och beslut.

Kommissionen ska i genomförandeakter närmare ange tillämpningsområdet för undantaget i första stycket och, med förbehåll för punkt 3 i denna artikel, den period för vilken undantaget gäller, samt i tillämpliga fall det belopp från jordbruksreserven som tilldelas den berörda medlemsstaten enligt andra stycket.

Dessa genomförandeakter ska antas i enlighet med det granskningsförfarande som avses i artikel 229.2.”

(9) Bilaga X ska ändras på följande sätt:

(a) Punkt I.1 ska ersättas med följande:

”1. Leveransavtalen ska ingås skriftligen före leverans och för en bestämd kvantitet betor.”

(b) Punkt I.2 ska ersättas med följande:

”2. Leveransavtalen får avse flera år. Om minimiperioden för avtalet är längre än sex månader ska avtalet innehålla en översynsklausul som kan utlösas av jordbrukaren, en producentorganisation eller en sammanslutning av producentorganisationer.”

(c) I punkt II.2 ska följande stycke läggas till:

”Priset ska beräknas utifrån en kombination av olika faktorer som är fastställda i avtalet, vilka ska omfatta objektiva indikatorer, index och beräkningsmetoder för slutpriset, som är lättillgängliga och begripliga och som återger förändringar av marknadsförhållanden och produktionskostnader, levererade kvantiteter och kvaliteten på eller sammansättningen av de sockerbetor som levererats. För detta får medlemsstaterna fastställa indikatorer, i enlighet med objektiva kriterier och på grundval av undersökningar om produktionen och livsmedelsförsörjningskedjan. Avtalsparterna är fria att hänvisa till dessa indikatorer eller andra indikatorer som de anser vara relevanta.”

(d) I punkt III ska följande stycke läggas till:

”Leveransavtalen ska innehålla regler som är tillämpliga vid force majeure.”

(e) Följande punkt ska införas som punkt IXa:

”PUNKT IXa

Medlemsstaterna får kräva att sockerföretagen registrerar de skriftliga leveransavtalen före leveransen av sockerbetorna.”

Artikel 2 **Ändringar av förordning (EU) 2021/2115**

Förordning (EU) 2021/2115 ska ändras på följande sätt:

(1) Artikel 52 ska ändras på följande sätt:

(a) I punkt 3 ska följande led läggas till som led i:

”i) Producentorganisationen eller sammanslutningen av producentorganisationer genomför ett operativt program i en medlemsstat där andelen organiserade producenter inom sektorn för frukt och grönsaker har varit lägre än 10 % under tre år i rad före genomförandet av det operativa programmet. Andelen organiserade producenter ska beräknas som det värde av frukt- och grönsaksproduktionen som

erhållits i den berörda medlemsstaten och som saluförts av producentorganisationer eller sammanslutningar av producentorganisationer som erkänts i enlighet med förordning (EU) nr 1308/2013, dividerat med det totala värdet av den frukt- och grönsaksproduktion som erhållits i den medlemsstaten.”

(b) Följande punkt ska införas som punkt 5a:

”5a. Den procentsats på 50 % som föreskrivs i punkt 1 ska höjas till 60 % för utgifter kopplade till de mål som anges i artikel 46 a, b eller c, om följande villkor är uppfyllda:

- (a) Utgifterna rör investeringar i materiella och immateriella tillgångar enligt artikel 47.1 a som görs av unga jordbrukare eller nya jordbrukare som för första gången ansluter sig till en producentorganisation som erkänts i enlighet med förordning (EU) nr 1308/2013.
- (b) De investeringar som avses i led a görs i dessa unga jordbrukares eller nya jordbrukares jordbruk som en del av deras första operativa program.”

(c) Följande punkt ska läggas till som punkt 7:

”7. Den procentsats på 50 % som föreskrivs i punkt 1 ska höjas till 70 % av de faktiskt verkställda utgifterna under ett visst år för operativa program som genomförs av producentorganisationer eller sammanslutningar av producentorganisationer och som under det året påverkas av ogynnsamma väderförhållanden, naturkatastrofer, växtsjukdomar eller skadedjursangrepp som ska fastställas av medlemsstaterna.”

(2) I artikel 68 ska följande punkt införas som punkt 2a:

”2a. Artikel 52.3 a–d och f–h och 52.5a i den här förordningen ska gälla i tillämpliga delar.”

(3) Artikel 88.7 ska ersättas med följande:

”7. Som en del av en begäran om ändring av sina strategiska GJP-planer som görs i enlighet med artikel 119 får medlemsstaterna från och med 2025 se över de beslut som avses i punkt 6 och besluta att använda högst 6 % av sina anslag för direktstöd enligt bilaga V, i relevanta fall efter avdrag av anslagen för bomull i bilaga VIII, för interventionstyper i andra sektorer som avses i avdelning III kapitel III avsnitt 7.

Det belopp som motsvarar procentsatsen av medlemsstaternas anslag för direktstöd som avses i första stycket i denna punkt och som används för interventionstyper i andra sektorer under ett visst räkenskapsår ska betraktas som medlemsstaternas anslag per räkenskapsår för interventionstyper i andra sektorer.”

Artikel 3 **Ändring av förordning (EU) 2021/2116**

I artikel 16.1 andra stycket i delegerad förordning (EU) 2021/2116 ska led b ersättas med följande:

”b) Undantagsåtgärder enligt artiklarna 219, 220, 221 och 222 i förordning (EU) nr 1308/2013.”

Artikel 4

Ikraftträdande och tillämpning

Denna förordning träder i kraft den tjugonde dagen efter det att den har offentliggjorts i *Europeiska unionens officiella tidning*.

Artikel 1.1 ska tillämpas från och med den [+ 2 år].

Artikel 1.2 och 1.6 ska tillämpas från och med den [+ 18 månader].

Denna förordning är till alla delar bindande och direkt tillämplig i alla medlemsstater.

Utfärdad i Bryssel den

På Europaparlamentets vägnar
Ordförande

På rådets vägnar
Ordförande